

Obsah

4. Patologie zažívacího ústrojí (A. Pasternák, A. Chlumská, D. Dudorkinová, V. Povýšilová)	9
4.1 Dutina ústní	9
4.1.1 Vývojové poruchy	9
4.1.2 Regresivní a metabolické změny	9
4.1.2.1 Nekrózy	9
4.1.2.2 Atrofie	9
4.1.2.3 Dystrofie	10
4.1.2.4 Pigmentace	10
4.1.3 Poruchy oběhu	10
4.1.4 Záněty	10
4.1.4.1 Nespecifické záněty	10
4.1.4.2 Specifické záněty	13
4.1.5 Progresivní změny	13
4.1.6 Nádory	14
4.2 Zuby	15
4.2.1 Vývojové poruchy	15
4.2.2 Defekty zubních tkání	16
4.2.3 Zubní kaz (caries dentium)	16
4.2.4 Pulpitis	16
4.2.5 Periodontitis	17
4.2.6 Parodontopatie	17
4.2.7 Cysty	18
4.2.8 Odontogenní nádory	18
4.2.8.1 Epitelové odontogenní nádory	18
4.2.8.2 Mezenchymové odontogenní nádory	19
4.2.8.3 Smíšené odontogenní nádory	19
4.3 Slinné žlázy	20
4.3.1 Vývojové poruchy	20
4.3.2 Sialosis (sialoadenosis)	20
4.3.3 Sialoadenitis	20
4.3.4 Cysty	21
4.3.5 Nádory	21
4.3.5.1 Benigní epitelové nádory	21
4.3.5.2 Maligní epitelové nádory	21
4.3.5.3 Ostatní nádory	22
4.4 Hltan a tonzily	22
4.4.1 Atrofie	22
4.4.2 Hypertrofie	22
4.4.3 Angina	22
4.4.4 Nádory hltanu	23

4.5 Jícen	23
4.5.1 Vrozené malformace	23
4.5.2 Divertikly	24
4.5.3 Hiátová hernie	24
4.5.4 Záněty	24
4.5.5 Nádory	25
4.6 Žaludek	25
4.6.1 Malformace	25
4.6.2 Gastritis	26
4.6.3 Žaludeční eroze	27
4.6.4 Ulcus pepticum	27
4.6.5 Polypy žaludku	28
4.6.6 Nádory	28
4.7 Střevo	30
4.7.1 Vývojové poruchy střeva	30
4.7.1.1 Anomálie tenkého střeva	30
4.7.1.2 Anomálie tlustého střeva	30
4.7.1.3 Divertikly tlustého střeva	31
4.7.1.4 Angiodysplazie	31
4.7.1.5 Hemorroidy	31
4.7.2 Malabsorpční syndrom	31
4.7.2.1 Primární malabsorpční syndrom	31
4.7.2.1.1 Selektivní malabsorpce	31
4.7.2.1.2 Celiakie	32
4.7.2.1.3 Tropická sprue	32
4.7.2.2 Sekundární malabsorpční syndrom	32
4.7.2.2.1 Whippleova choroba	32
4.7.3 Ischémie střeva	33
4.7.4 Záněty střeva	33
4.7.4.1 Nespecifické záněty	33
4.7.4.2 Záněty nejasné etiologie	34
4.7.4.3 Tuberkulóza střeva	35
4.7.5 Appendix	36
4.7.6 Nádory apendixu	36
4.7.7 Poruchy souvislosti střeva	36
4.7.8 Získané změny polohy střeva	36
4.7.9 Změny průsvitu střeva	38
4.7.10 Nádory střeva	39
4.8 Peritoneum	40
4.8.1 Patologický obsah v dutině břišní	40
4.8.2 Peritonitis	41
4.8.3 Hernie	42
4.8.4 Nádory	43
4.9 Játra	43
4.9.1 Vývojové poruchy	44
4.9.2 Dystrofické změny hepatocytů	44
4.9.3 Ikterus, žloutenka	44
4.9.4 Venostáza jater	45
4.9.5 Trombóza jaterních žil (Buddova-Chiariho nemoc)	45
4.9.6 Nekróza jaterní tkáň	46
4.9.7 Záněty jater	46
4.9.8 Tuberkulóza jater	48
4.9.9 Primární sklerózující cholangitida (PSC)	48
4.9.10 Cirhóza jater	48
4.9.11 Nádory jater	50
4.10 Žlučové cesty	51
4.10.1 Atrézie žlučových cest	51
4.10.2 Cholelithiasis	51

4.10.3 Cholecystitida a cholangiitida	52
4.10.4 Cholesterolóza žlučníku	52
4.10.5 Nádory žlučníku	52
4.11 Pankreas exokrinní	53
4.11.1 Malformace pankreatu	53
4.11.2 Cystická fibróza (mukoviscidóza, cystická pankreatofibróza)	53
4.11.3 Regresivní změny	54
4.11.4 Záněty pankreatu	54
4.11.5 Nádory pankreatu	56
5. Patologie ústrojí močového (J. Stejskal)	57
5.1 Ledviny	57
5.1.1 Normální struktura ledvin	57
5.1.2 Funkce ledvin	58
5.1.3 Vývoj ledvin	58
5.1.4 Vývojové poruchy ledvin	59
5.1.5 Cirkulační poruchy	61
5.1.6 Choroby glomerulů	65
5.1.6.1 Primární glomerulopatie a glomerulonefritidy	68
5.1.6.2 Glomerulonefritidy při systémových chorobách	73
5.1.6.3 Glomerulární změny při vaskulárních chorobách	75
5.1.6.4 Glomerulární změny při metabolických chorobách	76
5.1.6.5 Hereditární nefropatie	77
5.1.6.6 Ostatní glomerulopatie	78
5.1.6.7 Svráštělé ledviny konečného stadia	79
5.1.6.8 Nefropatie při rejekci transplantované ledviny	79
5.1.7 Tubulointerstiální choroby (TIN)	80
5.1.7.1 Infekční tubulointerstiální nefritidy	80
5.1.7.2 Toxické tubulointerstiální nefritidy	83
5.1.7.3 Imunitní tubulointerstiální nefritidy	84
5.1.7.4 Metabolické tubulointerstiální nefritidy	85
5.1.7.5 Vrozené tubulární poruchy (tubulopatie)	86
5.1.8 Selhání ledvin a uremický syndrom	86
5.1.9 Nádory ledvin	87
5.1.9.1 Mezenchymové nádory	87
5.1.9.2 Epitelové nádory	88
5.1.9.3 Sekundární nádory ledvin	89
5.2 Odvodné cesty močové	90
5.2.1 Normální struktura	90
5.2.2 Vývoj močových cest	90
5.2.3 Vývojové poruchy	90
5.2.4 Získané choroby močových cest	91
5.2.4.1 Hydronefróza	91
5.2.4.2 Močové kameny	92
5.2.4.3 Záněty močových cest	92
5.2.5 Nádory močových cest	94
6. Patologie mužského pohlavního ústrojí (R. Kodet, K. Motlík)	95
6.1 Penis a skrotum	95
6.1.1 Vrozené vady	95
6.1.2 Oběhové změny	95
6.1.3 Záněty	95
6.1.4 Nádory a pseudotumory	96
6.1.4.1 Mezenchymální nádory a pseudotumory	96
6.1.4.2 Benigní epiteliální nádory	96
6.1.4.3 Carcinoma in situ (CIS)	96
6.1.4.4 Karcinom penisu	96

6.2 Varle a nadvarle	97
6.2.1 Vrozené vady	97
6.2.2 Regresivní a oběhové změny, patologický obsah skrotálního vaku	98
6.2.3 Záněty	98
6.2.4 Nádory varlat, dalších intraskrotálních struktur a pseudotumory	99
6.2.4.1 Nádory germinální	99
6.2.4.2 Nádory gonadostromální (GST)	102
6.2.4.3 Gonadoblastom	102
6.2.4.4 Ostatní nádory a pseudotumory varlete, nadvarlete, semenného provazce a jejich obalů	103
6.2.4.5 Sekundární nádory varlat (metastázy)	103
6.2.5 Mužská neplodnost	103
6.3 Prostata	104
6.3.1 Vrozené vady	104
6.3.2 Regresivní změny	104
6.3.3 Záněty	104
6.3.4 Nádory a pseudotumory prostaty	104
6.3.4.1 Nodulární hyperplázie prostaty (nesprávně hypertrofie prostaty)	104
6.3.4.2 Nádory prostaty	105
7. Patologie ženského pohlavního ústrojí (K. Motlík)	108
7.1 Embryologické, histologické a anatomické poznámky	108
7.2 Vulva	109
7.2.1 Vrozené vady	110
7.2.2 Regresivní a oběhové změny	110
7.2.3 Záněty vulvy – vulvitis	110
7.2.4 Nádory a pseudotumory	111
7.2.4.1 Pseudotumory	111
7.2.4.1.1 Caruncula urethralis	111
7.2.4.1.2 Cysty	111
7.2.4.1.3 Dystrofie vulvy	111
7.2.4.1.4 Dysplazie	111
7.2.4.1.5 Condyloma acuminatum	111
7.2.4.2 Nádory	111
7.3 Vagina	112
7.3.1 Vrozené vady	112
7.3.2 Regresivní a oběhové změny. Trauma	112
7.3.3 Záněty pochvy – kolpitis	113
7.3.4 Nádory a pseudotumory	113
7.3.4.1 Pseudotumory	113
7.3.4.2 Nádory	113
7.3.4.2.1 Benigní nádory pochvy	113
7.3.4.2.2 Dysplazie a carcinoma in situ	113
7.3.4.2.3 Karcinom pochvy	113
7.3.4.2.4 Embryonální rhabdomyosarkom	114
7.4 Děloha – uterus	114
7.4.1 Vrozené vady dělohy	114
7.4.2 Regresivní a oběhové změny. Trauma. Změny polohy	114
7.4.3.A Záněty hrdla (cervicitis)	115
7.4.3.B Záněty děložního těla	116
7.4.3.B.1 Záněty endometria (endometritis)	116
7.4.3.B.2 Záněty svaloviny dělohy (myometritis)	116
7.4.3.B.3 Záněty perimetria (perimetritis)	116
7.4.4 Funkční změny korporálního endometria (tzv. dysfunkční endometria)	116
7.4.5.A Nádory a pseudotumory hrdla dělohy	119
7.4.5.A.1 Hyperplazie a pseudotumory	119
7.4.5.A.2 Nádory hrdla dělohy	119
7.4.5.B Nádory a pseudotumory těla dělohy	122
7.4.5.B.1 Pseudotumory těla dělohy	122

7.4.5.B.2	Nádory těla dělohy	122
7.4.5.B.2.1	Benigní epitelové nádory	123
7.4.5.B.2.2	Karcinomy	123
7.4.5.B.2.3	Leiomyom	124
7.4.5.B.2.4	Leiomyosarkom	124
7.4.5.B.2.5	Nádory (korporálního) endometriálního stromatu	124
7.4.5.B.2.6	Karcinosarkom a smíšený mezodermový nádor	125
7.4.5.B.2.7	Adenomatoidní nádor („mezoteliom“) dělohy	125
7.5	Tuba uterina	125
7.5.1	Vrozené vady tuby	125
7.5.2	Regresivní a oběhové změny. Trauma. Změny polohy	125
7.5.3	Záněty vejcovodu (salpingitis)	125
7.5.4	Nádory a pseudotumory tuby	126
7.5.4.1	Pseudotumory	126
7.5.4.2	Nádory tuby	126
7.6	Ovarium	126
7.6.1	Kongenitální poruchy	127
7.6.2	Regresivní a oběhové změny	127
7.6.3	Záněty ovaria (oophoritis)	127
7.6.4	Nádory a pseudotumory ovaria	127
7.6.4.1	Pseudotumory ovaria	127
7.6.4.1.1	Hyperplazie	127
7.6.4.1.2	Metaplazie	128
7.6.4.1.3	Cysty	128
7.6.4.2	Nádory ovaria	128
7.6.4.2.1	Obecné „epitelové“ nádory ovaria	129
7.6.4.2.2	Nádory ze specializovaného mezodermu ovaria	133
7.6.4.2.3	Nádory ze zárodečných buněk	135
7.6.4.2.4	Smíšené germinální a gonadostromální nádory	136
7.6.4.2.5	Jiné nádory ovaria	136
7.6.4.2.7	Sekundární nádory ovaria	137
7.7	Patologie těhotenství	137
7.7.1	Nitroděložní odumření plodu. Potrat	137
7.7.2	Úchylky velikosti, tvaru a polohy placenty a plodových blan. Regresivní a oběhové změny ..	137
7.7.3	Záněty placenty (placentitís)	139
7.7.4	Nádory a pseudotumory placenty	139
7.7.5	Ektopické (mimoděložní) těhotenství	140
7.7.6	Další komplikace těhotenství. Těhotenská toxikóza	141
7.8	Somatosexuální poruchy	142
7.8.0	Obecné poznámky	142
7.8.1	Pseudohermafroditizmy	142
7.8.1.1	Pseudohermafroditismus femininus	143
7.8.1.1.1	Enzymopatický adrenogenitální syndrom	143
7.8.1.1.2	Iatrogenní PHF	143
7.8.1.1.3	PHF při androgenních nádorech matky	143
7.8.1.2	Pseudohermafroditismus masculinus (PH mužský, PHM)	143
7.8.1.2.1	Syndrom testikulární regrese	143
7.8.1.2.2	Enzymopatický adrenogenitální syndrom	144
7.8.1.2.3	Syndrom necitlivosti na androgeny (androgen insensitivity syndrome)	145
7.8.2	Somatosexuální poruchy s patologickým karyotypem	145
7.8.2.1	Somatosexuální poruchy s patologickým karyotypem a vzácnými úchylkami fenotypu ...	146
7.8.2.1.1	Klinefelterův syndrom	146
7.8.2.1.2	Turnerův syndrom	146
7.8.2.2	Somatosexuální poruchy s patologickým karyotypem a častou somatosexuální nevyhraněností	146
7.8.2.2.1	Dysgeneze gonád smíšená	146
7.8.2.2.2	Hermaphroditismus verus (HV, H. pravý)	147

8. Patologie mléčné žlázy (V. Rychterová)	148
8.1 Základní struktura a fyziologické změny v průběhu cyklu a laktace	148
8.2 Vrozené vývojové poruchy	148
8.3 Regresivní změny	148
8.4 Záněty	148
8.5 Hyperplastické změny	149
8.6 Nádory	149
8.6.1 Mezenchymové nádory	149
8.6.2 Smíšené nádory	149
8.6.3 Epitelové nádory	150
8.7 Patologie mléčné žlázy u muže	151